

DRUŽINSKI PRIJATELJ

poučno-zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Dopise, naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati pod naslovom: Uredništvo (oziroma uprava) „Druž. Prijatelj“ v Rojanu pri Trstu, števil. 3.

Poštno-hranilničnega računa števil. 864.139.

Genjenim naročnikom.

Zelo bi nam vstregli oni gg. naročniki, ki bi nam mogli vrniti (tudi proti plačilu) številke 6., 20.a) minolega letnika ter številke 1., 2. in 4. tekočega letnika, če jih ne mislijo dalje hraniti in če jih lahko odstopijo brez svoje škode. Te številke so nam pošle in tako ne moremo vstreči onim naročnikom, ki se na novo oglašajo,

Prosimo ob tej priliki vse stare naročnike, da nam čim prej pošljejo zaostalo naročnino. Vsem onim pa, kojim smo poslali letos list na ogled, bomo istega gotovo vstavili, če ga ne plačajo vsaj do 15. aprila ali pa če nam ne do tedaj vsaj pismeno javijo, da ga hočejo plačati tekom leta.

Upravništvo.

OD DOMA.

POVEST.

(Spisala — *Hedv. Godlipška*).

„Toraj z Bogom, Rezika! Srečno potuj in piši kmalu!“

„Z Bogom, France! Pozdravi doma!“

Še enkrat sta si brat in sestra stisnila roki, nato pa je vlak, s katerim se je peljala Rezika, oddrdal proti Ljubljani.

Rezika je stopila k oknu, da je še enkrat videla brata. Ko pa ji je postaja izginila izpred oči, vsedla je na klop. Bila je zelo trudna. Peš je bila prišla z bratom skoraj štiri ure daleč. Takoj po polnoči sta odšla, da sta prišla pravočasno do kolodvora. Toraj ni čudno, da je kmalu trdno zadremala.

Prijazna vasica D. je bila rojstni kraj na še potovalke. Očeta je zgubila že v nežni mladosti. Mati je potem gospodarila, dokler ni dorastel France, ki je prevzel gospodarstvo.

Mala hišica, tri njive in nekoliko travnika je bilo vse njihovo premoženje, toda še na tem je bilo več kot en del dolga. France pa, krepak in priden mladenič, se tega ni vstrašil. Skrbno se je poprijel dela, oženil se kmalu ter dobil sicer ne bogato, a zelo delavno in varčno gospodinjno. Mati je bolehala že dalj časa. Vesela je bila, da se ji ni bilo treba več toliko truditi. — Rezika je bila jako lepa deklica pa tudi zelo pridna. Pomagala je bratu in svakinji pri delu in tako je živela družina, dasi revno, vendar precej zadovoljno.

„Veste mati, jaz ne ostanem doma,“ je pravila neki večer materi. „Delam in delam, toda od tega nimam prav nič. France mi kupi le najpotrebnejšo obleko. Služit pojdem. Lahko si bodem kaj prihranila in tudi vam kaj poslala.“

„Bodi pametna, Rezika, in ne sili od doma! Vendar ne bodeš taka, da bi me sedaj na stara leta zapustila. Jaz sem zadovoljna s tem, kar imam. Drugega si ne želim, kakor imeti tebe in Franceta pri sebi. Bog skrbi za vse, tudi tebe ne bo pozabil!“

„Jaz pa mislim, mati, da bi ne bilo napačno, ako bi šla. Prihranila bi si vsaj toliko, da bi mi ne bilo treba na starost živeti od milosti drugih. Kaj bode sicer z menoj?“

„France te ima rad, ostaneš lahko doma vedno. Koliko pa jih je, ki so res prisiljene si služiti k-uh pri tujih ljudeh. Žalibog, da marsikatera zaide na napačna pota ter postane nesrečna za vedno. Žalosten a resničen dokaz temu je — sosedova Polonica.“

Prihodnja številka izide 14. aprila.

„Oh, mati, kolikokrat sem že mislila vas prositi, da bi mi povedali kaj več o Polonici, se daj vem le malo o nji.“

„Da, Rezika, povedati ti hočem o nesrečni, zgubljeni revi, katero je slabo življenje uničilo dušno in telesno. — Nekako tvoje starosti je bila, ko je šla od doma. Domači, posebno mati, so ji brani, a bilo je zaman. Šla je v Ljubljano, a od tam v Trst. Pisala je domov, da se ji godi dobro in da je zadovoljna. Kmalu potem ji je umrla mati. Polonica ni prišla k pogrebu, od tega časa tudi ni bilo ničesar slišati o nji. Po šestih letih pa je prišla kar nepričakovano domov. Toda, kdo bi jo bil spoznal! Že prej čedna, je bila sedaj res lepa, in po njeni obleki bi jo bil človek imel za bogato gospo, ne pa za revno služkinjo. Ljudje so se ji čudili, pa si tudi šepetali marsikaj. Ona pa je pravila, da se kmalu poroči z nekim bogatim vdovcem, pri katerem je bila kot oskrbnica. Odšla je nazaj in zopet je bilo vse tiho, nihče ni vedel, kje je in kako se ji godi. Toda par let potem, dobi brat poročilo, da mu pride sestra domov in sicer za dalj časa. In prišla je! Toda to ni bila več nekdanja Polonica. Bleda, shujšana in bolna je bila le senca nekdanje Polonice. Najhujše pri tem pa je bilo, da tudi njena pamet ni bila več čista. Blazna je hodila po vasi, kar se gotovo še spominjaš. Slednjič se je je vendar Bog usmilit. Umrla je po hudi bolezni in tako bila rešena ona in domači, ki so veliko trpeli z njo.“

„Vse to, kar ste mi sedaj povedali, mati, že vem, Toda to, kako je Polonica postala tako nesrečna, mi je neznan.“

„Čakaj tudi to ti povem! Že v Ljubljani je postala Polonica zelo lahkomišljena. Ko je pa prišla v Trst, je postala še slabša. Opuščala je cerkev in molitev, zahajala v slabe družbe ter se skoraj popolno izgubila. V nobeni hiši ni ostala dolgo. Slednjič je dobila službo pri nekem bogatem židu. Bil je vdovec in sestra mu je gospodinjala. Ko se je le-ta poročila, je postala Polonica gospodinja. Godilo se ji je zelo dobro. Gospod ji je donášal vedno darov in domišljevala si je, da jo bode gotovo poročil. Bila je že nekaj let v tej hiši, nenadoma pa je začela bolehati. Pri tem se je jela oglašati vest vedno huje. Nesrečnica, mesto da bi začela zopet pošteno živeti, ter si tako pridobiti mir srca, hotela je nemirno vest utolažiti v — pijači. Jela je piti, kar je še bolj spodkopalo njeno zdravje. Slednjič se je je naveličal tudi gospodar in nekoč je zvedela, da jo meni odsloviti. Ta vest jo je popolno potrla. Bila je kakor iz uma ter je tisti dan toliko več pila. Ko je prišel gospod domov, vprašala ga je, je-li resnica, kar je zvedela. Le-ta ji je hladnokrvno pritrđil. Z divjim krikom se je zgrudila nezavestna na tla. Hudo

je zbolela, odpeljali so jo v bolnišnico. Okrevala je sicer še, toda njena pamet ni bila več čista. Nemirna vest, preobilo zavžita pijača in huda razburjenost, vse to je vplivalo na nj ne živce toliko, da je zblaznela. Kako žalostno je bilo potem njeno življenje, veš sama.

Sedaj vidiš, kam pripelje slabo, lahkomišljeno življenje! O, da bi mogla nesrečno Polonico postaviti za vzgled vsem mladim dekletom, ki na jednake načine uničujejo svojo mladost! Ohrani si vedno čisto srce in mirno vest, ker edino to te more osrečiti!“

Rezika je toraj ostala doma. Toda kmalu ji je umrla mati in jelo jo je zopet mikati, da bi šla od doma. Nekoč jo je učiteljeva soproga vprašala, ako bi hotela iti v službo k neki, nji znani gospej. Rezika je sprejela ponudbo z veseljem. Nekaj dni potem je odšla in brat jo je spremil do postaje. . . .

* *

Sprevodnik, ki je zahteval listek, je vzbudil Reziko. Odprla je okno ter gledala po nji čisto neznanih krajih. Iz domače vasi ni prišla dalj, kakor do bližnjega trga. Sedaj pa se pelje v mesto. Prišla bode v tuj kraj, med popolno neznan ljudji. Tesno ji je bilo pri srcu, čutila se je tako zapuščeno in osamljeno. Nehoté se je spomnila Polonice, ki je pred leti prav tako, kakor sedaj ona, zapustila domačo vas, v katero se je potem vrnila tako nesrečna. Spomnila se je na umrlo mater, sklenila ravnati se po njenih naukih in nikdar zaiti iz prave poti. Bogu se hoče priporočevati vedno, ta jo gotovo ne bo zapustil! Nekako potolažena je izstopila na kolodvoru.

Rezika je bila v Ljubljani sicer zadovoljna, toda mikalo jo je iti v večje mesto. Ko se je nekoliko privadila in priučila, vsakovrstnim hišnim delom, odšla je na — Dunaj. Kmalu je dobila prav dobro službo v zelo premožni hiši. Gospod je bil sicer lahkoživec, kakor jth je, žal, le preveč. Gospa pa je bila krotka in ljubeznjiva ter z vso potrpežljivostjo in vdanostjo prenašala strasti in napake svojega soproga. Rezika se ji je bila priljubila takoj. Tudi ta je bila prav zadovoljna ter menila ostati tu več časa. Toda odšla je prej, kakor se je nadejala!

V hišo je pogosto zahajal nek poseben prijatelj gospodov. Gospa ga ni mogla trpeti, kajti bil je čestokrat vzrok prepira med zakonskima. Temu je Rezika zelo ugajala, toda nji je bil zoper. Preslišala je vedno njegove neslane šale in dovtype. Nekega večera, ko mu je odprla vrata, pobožal jo je po licu ter jo hotel objeti. Ona pa ga je udarila s ključem po roki tako, da se mu je takoj prikazala kri

„To za sedaj, gospod, drugič se Vam primeri lahko kaj hujšega!“ je dejala užaljeno ter odšla v kuhinjo.

Ta pa se je smejal. Brisal si je roko z robcem ter vstopil v sobo.

„Tvoja hišina ne umé šale. Glej, kaj mi je naredila,“ je pravil gospodu ter mu kazal roko. „S časoma postane drugačna, videl bodeš, kako jo ukrotim!“

„Ali pa še kaj več dobiš!“ odvrnil mu je gospod porogljivo.

Drugi dan, ko je vstopila v sobo, dejal ji je gospod :

„Rezika, zadovoljni smo sicer z Vami, le z gosti morate biti nekoliko bolj uljudni!“

Rezika je molčala. Ni vedela, ali se je dotičnik gospodu kaj nalagal, ali morebiti gospod odobruje njegovo obnašanje. Sklenila pa je, takoj zapustiti službo, ako se ji prigodi zopet kaj takega.

Od tedaj je imela Rezika mir. Dotični gospod je še vedno zahajal v hišo. Odpirala in zapirala mu je vrata vedno le ona, toda nikdar je ni pogledal. In tega je bila zelo vesela!

„Tu, Rezika, imaš, da ne bodeš več huda na mé,“ je dejal po dolgem času ter ji stisnil v roko cekin.

Strmeč je gledala Rezika blesteče zlato, on pa je nadaljeval :

„Kaj ne, sedaj sva prijatelja! Gotovo bodeš nekoliko bolj prijazna z menoj.“ Pri teh besedah se ji je približal ter jo hotel zopet objeti.

„Predrznéž! Uboga sem, toda svojega poštenja ne prodam za celi svet, koliko manj za to malovredno kovino,“ je dejala srdito ter mu vrgla cekin v obraz.

Bled od jeze je odšel po stopnicah. Kaj takega se mu že kmalu ni primerilo. Rezika je vedela, da sedaj ne bo imela miru in takoj drugi dan je odpovedala službo. Težko ji je bilo zapustiti hišo, kjer je bila sicer tako zadovoljna.

„Rajši trpim največje uboštvo, kakor pa, da bi si z nepoštenim dejanjem omadeževala srce,“ je dejala, ko se je poslovila od gospe.

„Prav imaš, Rezika! Bodi vedno tako dobra in poštena in Bog te gotovo ne bo zapustil. Radi tega hudobneža ne smi in ne morem imeti mladih deklet v službi,“ je rekla gospa ter ji stisnila roko.

Bog je res skrbel za Reziko. Dobil je službo pri nekej vdovi, kateri sta izmed petero otrok ostala le dva sina. S tema je po soprogovi smrti živela sama zase. Starejši Milan je študiral na vseučilišču mlajši, komaj osemletni Pavel pa je hodil v šolo. Gospej se je Rezika kmalu priljubila. Bila je v hiši kakor domača. Najbolj se je ogibala vsake slabe družbe ter ni hodila ob prostem času

po zabavah in veselicah. Najljubša zabava ji je bila, ako sta z gospo ob večerih pletla. Milan pa jima je kaj lepega in poučnega čital. Bila je povsem srečna in zadovoljna.

Pri sosedni družini je stanoval poslovodja neke velike trgovine. Rudolf Beker je bil res uzoren mladenič. Pravili so, da meni prihodnje leto pričeti svojo trgovino, ker si je prihranil lepo svoto. Nekoč se je slučajno seznanil z Milanom. Le-ta ga je povabil, da naj ga obiše na domu. Lep in v vsakem oziru pošten mladenič je tudi gospej zelo ugajal in tako je pogostoma zahajal v hišo. Skušena gospa je kmalu opazila, da ne prihaja le radi Milana in nje, temveč tudi radi — Rezike. Poznala je Rudolfa, da je dober, blag mladenič, vedela je tudi, da ga Rezika spoštuje. Ker je Reziko ljubila skoraj tako kot lastno hčer, je skrivaj želela, da bi se ta dva kedaj združila.

Nekega večera je vprašal Rudolf Reziko vpričo gospe, bi li hotela postati njegova soproga.

Rezika je osupnila in molčala.

„Toraj b dem odgovorila jaz mesto tebe,“ je dejala gospa. „Da, gospod Beker, boljše neveste bi si ne mogli izbrati, in tudi Rezika, bi gotovo ne dobila boljšega ženina,“ je nadaljevala ginjeno ter podala roko obema.

„Toda gospod si lahko dobi bogatejšo in bolj izobraženo nevesto, jaz pa — jaz s m revna“ je odvrnila Rezika boječe.

„Ne govori tako Rezika! Začel bodem svojo trgovino, zaupam v Boga, da mi bode dal pri tem svoj blagoslov in tako bodeva živela srečno in zadovoljno.“

Rezika je ostala še pri dobrej gospej, toda ne več kot služkinja, tem eč prav kakor domača. Delala in pripravljala si je balo in gospa ji je pri tem veliko pomagala.

Med tem časom je Rudolf pričel trgovino in se potem kmalu poročil. Bog mu je dal res obilo sreče in sedaj je Beker jedan najbogatejših trgovcev.

Dasi je Rezika seda odlična, bogata gospa, je vendar vedno in z vsakim prijazna in ljubeznjiva. Ne sramuje se svojih revnih, kmetiskih sorodnikov, katerim vedno rada pomaga. Skoraj vsako poletje obiše za nekaj dni svojo rojstno vas. Spremljajo jo navadno njeni dve hčeri, katerih starejša je zaročena z mladim doktorjem — Pavlom.

Grob Poloničen je popolnoma zapuščen. Le kadar pride Rezika, prinese skromen venec ter ga obesi na polomljen križ. Z rosnimi očmi zré na zapuščeno gomilo, ter se živo spominja preteklosti. Obe mladi in ubogi ste odšli od doma in kako različno je bilo njuno življenje! Nesrečnica je pozabila na Boga ter se vtopila v valovih spride-

nega življenja brez Boga. Ona pa se Ga je oklepala vedno z vsem zaupanjem in ljubeznijo in zato je tudi obilo bl goslovil njena pota. Goreča molitev ji prikipi iz srca do Onega, kateremu se ima zahvaliti za vse....

Junaška Makedonka.

(Speval Zvonimir Masle.)

V burni noči, v grozni noči
prebledel je zvezdic zbor,
mnogi makedonski koči
zažarel polnočni zor.

Kakor srna v gore skalne,
Makedonka, glej, beži,
varnosti nikjer ni stalne :
turška zver povsod preži.

Veli lici gladne reve
močijo grenke solzé,
oj, nebo, zakaj te dneve
utopilo si v gorjé ?

Preko ram jo puška bije,
ki jo brani pred zverjo,
na rokah otrok upije . . .
oj, bežanje je mučno !

In za njo drve Turčini,
nikdar jim ne bo ušla —
in na skalnati strmini
trese revica se vsa —

lice ji je prebledelo,
ustnice strahu drhté,
moč zapušča osamelo,
silno bije ji sree.

Steza se pred njo zožuje,
in tik nje zija prepad,
k sebi dete stiska huje,
k sebi stiska svoj zaklad.

Ni rešitve . . . k tlom se stisne,
puško težko nasloni,
dvakrat hitro se zablisne —
turška kletev zaori !

In prepad požre Turčina,
kot požre zverina plen.
Prosta zopet je strmina,
mir kaljeni zadobljen !

Podlaga prave sreče.

(Po letošnjem pastirskem listu mil. tržaško-koprskega škofa premišljeval in zapisal J-a.)

Slišal sem bil sicer pastirski list našega mil. škofa, raz lece, imel sem pa tudi priliko čitati ga v tukajšnjem „Novem Listu“ in vglobiti se vanj.

Motil bi se, kdor bi menil, da obdeluje škof v svojem pastirskem listu le stvari strogo notranje cerkvenega značaja. Ne, to so besede pastirja, ki se zaveda svojega visokega poslanstva, ki kliče ljudstvo vseh stanov brez izjeme, da je postavi zopet na podlago prave sreče — na praktično krščanstvo. Ta klic je za naše dni kaj potreben. V omikancih in polomikancih izginja krščansko svetovno naziranje. Zapustivši jasni temelj božjega razodetja tavajo v temi glede najvažnejših vprašanj: odkod in kam, o človek, kje je tvoj cilj? Ubogo ljudstvo pa je, večinoma zapeljano po slabi dušni hrani brezvestnih voditeljev, postalo mlačno v veri tako, da misli, (če sme sploh še misliti v svojo glavo), da je že rešeno za večnost, če je bilo ob krstu zabeleženo v matico župnega urada. Ker so ljudje tako zapustili krščanski nauk o nadnaravnem, večnem namenu človeškega življenja, se pa tudi dosledno čutijo tako nesrečne, ker ne najdejo na tem svetu vsega, kar jim poželji srce. To čuti posebno delavski stan, ki bi našel edino le v praktičnem krščanstvu lek svojim skeletnim ranam.

Zato pa nazaj k življenju, urejenem po spoznanih krščanskih resnicah! Poprimimo se vsi predvsem krščanskega dnevnega reda. Delo nam je častno in sladko breme, če delamo krščansko, to je združeni z Bogom za večni cilj. Tja mora meriti vsaki dan našega življenja, ki mora biti prešinjeno z molitvijo. O tem govori škof pravičljivo.

Kako pač potrebuje današnja družba takega jasnega pogleda v zadnji nujni cilj vsega delovanja. Brez tega plovemo v zasebnem in javnem življenju brez vsakega stalnega načrta. Strah pred ljudmi in slab tisk sta glavni zapreki, ki branita veliki večini poprijeti se oživljajočega krščanstva. Tak rod brez cilja nam vzgajajo, žal, tudi šole vprek bodisi visoke, srednje, da celo ljudske šole. Naši šolski zavodi se smejo komaj še imenovali krščanski. Zato je malo značajev v narodu! Tržaški Slovenci kličemo in zdihujemo še dolgo vrsto let po slovenskih šolah v Trstu. In to povsem pravično. Pa že večkrat se mi je vrinila misel: Kaj pa potem, ko jih dobimo te šole, bodo li tržaški Slovenci res za dober korak dalje v pravi sreči? Bojim se, da ne, če ne bomo imeli na teh šolah zdravega, krščansko mislečega učiteljstva!

Kako nujno potreben nam je torej došel glas našega višjega pastirja, ki res želi vsem, tudi nam Slovencem, pravo srečo in nam kaže pot do njene podlage. To je glas božji, nikar ga ne pre-slišimo!

Moj prijatelj Kajetan.

Spisal — M. Š.

V naš trg ga je prinesla še kot malo dete iz tržaške bolnišnice. Takrat so hodile Kranjske žene osobito take, ki niso imele otrok, v Trst, in tam so jim izročevali one nesrečne otroke brez očeta in matere. Tako je prišel k nam Tržačan Kajetan. Otroci se nismo mogli privaditi, temu čudnemu imenu, zato smo mu večkrat rekli „Kitajec“.

Ko je Kajetan toliko odrasel, da je mogel krave pasti, mu je izročila njegova „mati“ dve domači in eno sosedovo kravo, pa mu vsak dan sproti zabičavala, naj pazi, da ne pojdejo v škodo, ker sicer, jih bo dobil. Gospodar je imel Kajetana rad, saj je bil dober fantič, le nagle jeze je bil. Hitro v mladosti se mu je poznala vroča južna kri.

Bila sva skupaj na paši ter občevala vsaki dan. Znašala sva skupaj razne igrače ter se z njimi kratkočasila, ali pa sva kurila ogenj, ter pekla krompir, koruzo ali kaj drugega. Tako je nama potekal čas lepe mladosti.

Neko pomlad pa je postajal Kajetan vedno bolj čmeren in otožen: nič več se mu ni priljubila igrača, ter postajal je vedno bolj redkobe-seden. „Kaj ti je Kajetan“, vprašam ga, potem, ko sem zopet zagrebel nekaj krompirja pod žerjavico, „emu si tako otožen in žalosten, bodi vesel, saj sem jaz tudi.“

„Ti si lahko“, mi odgovori, jaz pa ne morem biti; človek brez očeta in matere, ki ne ve čegav je prav zaprav na tem svetu, ne more biti vesel.“

„Kako govoriš danes, jaz te ne umejem, saj imaš očeta in mater.“

„Pa nista moja“, odgovori mi osorno. „Drugi so mi povedali, da imam očeta in mater v Trstu, ta dva sta me le vzela sem, ker sta potrebovala baš pastirja, ko nimata svojih otrok, — oh kako sem jaz nesrečen, nikoli ne bom poznal svojih starišev; tam ob morju, kakor pravijo, je moje rodno mesto, tam sem zagledal luč sveta, a oče in mati me nista marala, nesrečna mati me je oddala v bolnišnico, od tam so me pripeljali semkaj, naj pasem ptujim ljudem krave!“

Jel je na glas ihteti in jokati. Jaz pa nisem mogel umeti, da-li je to možno, da je Kajetan pri ptujih ljudeh, ter da sta ga zavrгла njegova roditelja in smilil se mi je, v srce smilil. Ubogi

Kajetan, nikoli ga ne bo negovalo materino srce, nikdar ne bo spoznal, kaj se pravi očetova ljubezen! Postalò mi je jasno! Brezsrčna mati je dala lastno dete v tuje roke, da se ga le iznebi, in ta otrok mora trpeti za grehe lastne matere! Kako težko mi je bilo pri srcu!

Tolažil sem Kajetana, kolikor sem ga mogel, a bilo je zastonj, vedno bolj je ihtel in jokal nesrečni moj prijatelj!

* * *

Tisto jesen so me poslali v mesto v šolo in s Kajetanom sva se bila poslovila, on je še gonil na pašo, jaz pa sem moral s knjigami v šolo.

Našel sem drugih tovarišev in počasi pozabljal Kajetana, saj v šolskih klopeh mej veselimi tovariši človek ne more misliti, da je kdo na svetu žalosten!

Kajetan pa je iz pastirja postal hlapec pri svojem redniku. Videla sva se večkrat, ter se spominjala otroških let pastirovanja na Planjavi. Ali vesel ni bil nikoli. Nekoč mi je pravil, da si prihrani toliko, da bo imel za vožnjo v Trst. „Rad bi videl,“ dejal je, „svoje rojstno mesto, ter morebiti kaj poizvedel o materi.“ Njegovo nežnočuteče srce si ni dalo miru, ni mu šlo v glavo, da je na svetu možna mati, ki ne mara svojega otroka!

„Tam za onimi gorami,“ pravil mi je nekoč, drdra železnični vlak proti Trstu, tam je moj dom in moja mati.“

Zadnjo besedo je izgovoril ihteč, videlo se mu je, kako rad bi saj enkrat v življenju iz srca izgovoril „moja mati,“ ter videl nje obličje!

A videl je ni. Leta 1878 so klicali vojake na boj proti Turku v Bosni in tudi Kajetan je bil med tistimi, ki so šli v vojsko za dom in cesarja. Udeležil se je prvih bitk ter obležal mrtev, zadet od sovražne krogle.

Tako je nehalo biti srce otroka „brez očeta in matere.“ Daljna, ptuja Bosna krije ostanke mladeniča „brez domovine,“ jaz pa se še čestokrat spominjam nesrečnega svojega prijatelja Kajetana.

Le zapojte!

(Speval Ljud. Brgant.)

*Le zapojte, ptice, pesem,
pesem mladih dni,
da ob milih vaših spevih
mi srce vzkipi!*

*Ko donela bode pesem
vaša čez polje,
z vami bode družno pelo
radostno srce!*

Bohinjska Bela na Gorenjskem.

Česa nam treba ?

Piše — *Veselodolski.*

Kdo bi naštel vse, kar potrebujemo ? Ta list čita mnogo ljudi, pa vsak pojedinec ima tajnih in očitnih želja in potreb — pa kdo bi vse to naštel ?

Ne mislim tukaj govoriti o takih potrebah, za katerimi vzdihuje to in ono človeško srce, ampak tu se vpraša, kaj treba celemu narodu, da bi lažje in gotoveje preplaval morje svojega življenja. Vpraša se, kaj bi zamoglo pomagati našemu borenemu narodu, našemu kmetu, da ne bi trpel pomanjkanja, da bi imel na potu življenja kruha da bi mu ne trebalo delati dolgov ?

Nikdar ne bo prišlo na svetu do tega, da bi se vsakemu pojedincu dobro godilo, in da ne bi med ljudstvom bilo revežev. — Vendar mora vsak pojedinec delati na to, da se gospodarstveno ojači, da se ložje prerije skozi življenje, ter gledati, da si kaj prihrani za stare dni. Kakor bogastvo človeka rado stori oholega in prevzetnega,

tako ga zopet siromaštvo pahne v nezadovoljnost in težke skrbi: njegovo lice se mrači in oblači, srce postane nemirno in gubi se v lja za življenje, katera plamti dokler si ne pridobi večne sreče onkraj groba.

Na stran toraj veliko bogastvo — pa tudi proč s krutim siromaštvom ! Trudimo se za onim srednjim blagostanjem, da se ne povzdiguje, ker smo bogati — a tudi ne vzdihujemo, češ, da nimamo še vsakdanjega kruha.

Ali je pa naš slovenski kmet srednje blagostojen ? Ni in ni ! Pojdite v katerikoli kraj — dajte si pokazati zemljiške knjige — lasje se vam bojo ježili in videli bode, da je dolžan ta in oni, ki ga imajo sosedje za pravega bogatina. Kjer je pa polno dolgov, tam je malo blagostanja — dapače, kdor je dolžan, je na zdravem bolan.

Kdo naj nam tu pomaga ? Vsak sam sebi in nihče drugi po znani prislovcici: zaupaj v se in v svoje kljuse. Treba je toraj, da pridemo do prepričanja: toliko bom imel, kolikor si prislužim in prihranim.

Trud in pot našega obraza nam bode prinesel ne samo vsakdanjega kruha, ampak tudi vsega, česar potrebujemo za življenje. Ali zastonj teče pot raz našega obraza, ako ne znamo pridobljenega hraniti in varčno obračati. Kdor od svojega zaslužka vsaki dan prihrani le 10 novcev — ima v 50 letih lepo svoto 7536 K. 53 v. ! Kaj pa dá lep kupček. Ali je pa težko zaslužiti na dan krono — in od tega prihraniti 10 novcev? — Je in ne! Vsak tobakar zapuši na dan tudi več kot 10 novcev, ako računiš lulo, tobak, možnjo in vžigalice.

Kar velja za pojedinega človeka to velja tudi za celi narod, kajti narod ni nič drugega kakor velika množina ljudi.

Na zgornje vprašanje: Česa nam treba, da odstranimo siromaštvo in povzdignemo blagostanje med nami, odgovarjam: poleg božjega blagoslova treba nam treh reči:

1.) pridno delati — 2.) razumno varčevati, — 3.) redno živeti.

Oglejmo si te tri pripomočke do blagostañja nekoliko bolj od blizo. Potrebno je: 1. pridno delati.

Težko mi dè, kadar čujem, da kdo grdi našega kmeta, da je len in nemaren. To splošno ni res, to je razžalenje za našega kmetovalca. Vendar je iz druge strani resnica, da bi naš svet dandanes moral več delati in boljše delati. Slovenska zemlja je splošno dobra in rodovitna, ni treba prav velikega trpljenja, da obrodi, ipak treba je delati in kdor globokeje orje in koplje, večji kup bo imel v skednju, debelejšo slanino v kašči in več vina v kleti.

V starih časih, pravijo, se je malo delalo in slabo, vendar se je živelo. — Zakaj? Nekdaj je bil dober priprost lesen plug; kdor bi danes šel orat s takim plugom, s kakoršnimi so orali naši stari predniki, bi se mu smejali.

Vidite, da že dandanes bolje obdelujemo, to sprevidi tudi slepec, da je vse drugo delo orati z železnim plugom, drugo s primitivnim starim drevesom. Res, da se more s železnim plugom orati slabo, pa ko to pišem o boljsem delu, mi je pred očmi duh napredka in žilavosti, želja, katera mora gospodarja vzpodbujati, da dela vedno čim bolje, vstrajnije...

Človek je vstvarjen, da napreduje. Tako npr. ako ona breznata livada ni bila še nikoli pognojena — ti jo pognoji; ako je kak kot v ogradi prazen — zasadi ti na njem drevesce ali trto; ako stare hruške in jablane nihče v vasi ne okopava — okopaj ti svoje; ako puste tvoji sosedje njive neoranè — ti svoje preorji; ako se ti zdi, da nimaš dela, čisti živino, čisti na vrtu s sadnega drevja mah in škodljive mrčese, ako že

pravno ni bilo pri tvoji hiši čebelic — nabavi si jih ti. To je ono: bolje delati, kar nam je treba, in to, kakor treba.

Poznana je žalostna resnica, da naši domačinci ravno v najrodovitnejih krajih naše slov. domovine propadajo in na njih ognjišče dohajajo ptujci in tam dobro živijo. Kdo nam bo to razložil in kako? Ista je zemlja obeh — pa kaka je bila, dokler jo je obdeloval prednik, kaka je sedaj, ko jo obdeluje tujec. Tisto solnce, tisti dež, jeden cesar, jednak zakon in vendar kolika razlika! Tam, kjer je domačin propadel — tam se ptujec dobro živi — si napravi premoženje. Razlog temu mora biti v delu. Tudi naš domačin ni pasel lenobe, pa ni bil pravi napreden delavec. Ni treba reči, ako je dela: homo vže jutri, vsaj se dnevi skupaj drže — tu treba: kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri! Potem bo napredek in vžitek.

Po naših krajih kjer so se naselili ptujci, se jasno vidi na polju, kjer je oral in kopal ptujec, kje naš človek.

Vozil sem se po cesti ki pelje, čez širno polje in voznik mi je kazal z bičem: „Glejte, to je oral Nemeec, to Slovenec, tam one njive so doseljenega Laha iz Furlanije.“

Po pravici, poznala se je razlika — pa bilo mi je kot, da se mi trn zaboda pod nohte — Slovenec je razoral najslabše!

Takih in enakih primer, da ne delamo dobro, je še mnogo. Poglejmo našo živino, kako je mnogokrat zanemarjena, gospodar je cele tedne in mesece ne očisti — treba bi bilo stroge naredbe in globe, da se živina čisti in snaži — to zahteva napredek in čast gospodarja; čisto živinče se bolje redi, potiskuje manj klaje in najde poprej kupca. Vsak želi, kar je lepše in boljše. To ni nikjer zapisano, da mora samo bogata hiša imeti dobro in lepo živino. Ako imaš malo živine, krmi in čisti jo dobro, drži v redu in spoznal boš kmalu korist.

Gospodar, kateremu je prav, naj bo tako ali tako, red ali nered, dobro ali slabo, konj ali kljuse, tele debelo ali mršavo, kopači pridni ali leni, tak gospodar, če tudi precej ne propade, vendar ne bo prišel daleč. Samo pridno delo, samo napredek v vsaki stroki, samo gorečnost za delom in za izboljšanjem vzdrži kakor pojedino hišo tako tudi celo deželo.

Dandanes ne kaže drugega, kakor zasukati rokave, pa živo in pridno delati od zore do mraka. Časi so se spremenili. Težko izhaja priden delavec, a kako naj bi, kdor se ne dá ganiti? Želite li za to dokaza, le ozrite se po svoji okolici in po domači vasi. Našli bodete, da sta dva brata po očetu jednake dele podedovala pa jeden na-

preduje in si pomaga, drugi propada. — Ne recite: ta ima srečo! Ne, nego vsak je svoje sreče kovač. Ako dobro pogledate, videli bode da je napredek temu plačilo za trud in muke, a propast onemu kazen za neskrb in nemarnost.

(Dalje prihodnjič.)

Slovenske pridige v Trstu.

1. **Pri Novem Sv. Antonu** vsako nedeljo in praznik **zjutraj** ob 6^{1/2}, vsako nedeljo in praznik **popoludne** ob 3^{1/2}, vsak petek **po maši** s slov. napevi ob 5^{1/2}.

2. **Pri Starem Sv. Antonu** vsako nedeljo in praznik ob 6^{1/2} **zjutraj** pred mašo s slov. napevi, in vsako nedeljo in praznik **popoludne** ob 3^{1/2} pred slov. križev. potom.

3. **Pri Sv. Jakobu** vsako nedeljo in praznik s sv. mašo s slovenskimi napevi ob 9. uri, vsako nedeljo in praznik **popoludne** ob 3. pred slov. križ. potom.

4. **Pri Sv. Vincencu** vsako nedeljo in praznik ob 7^{1/2} **zjutraj** pred mašo s slov. napevi, vsako nedeljo in praznik ob 2^{1/2} **popoludne** pred blagoslovom.

Za naše gospodarje.

Oleander.

Gotovo pozna vsak to prelepo lesnato cvetlico. Doma je v toplih krajih. Raste v podobi grma, da se pa tudi vzgojili v poldebelnato drevo. Oleandrovo cvetje je majhno in rudeče. Navadno cvete oleander v poletnem času. Listje oleandra je sulčasto, kakor oljčno, toda veliko večje od oljčnega listja. Les je belo-rumen. Če ga prerežemo, spušča neki belkast sok, kakor smokvin les. Lubad (skorja) je pepelnaste barve.

Kdor hoče olepšati svoj dom z malimi stroški, naj pomnožuje oleandre! Ta cvetoč grm si lahko vsak goji, ker ne zahteva posebnega oskrbovanja.

Oleander pomnožujemo s potaknjenci. Koncem februarja, ali v začetku marca odrežemo od matérne rastline močne enoletne mladike, ter jih vtaknemo v lončke, ki so napolnjeni z ilovico in peščeno pomešano zemljo. Te postavimo v gorko leho (Mistbet), ker zahtevajo enakomerno toploto in vlago. Tu se okorenijo v nekaj mesecih. Potem jih počasi privajamo zraku in solncu.

Nato jih presadimo v večje lonce in jih postavimo v senco. Ko vidimo, da dalje rastejo, jih vedno bolj privajamo solncu in zraku. Tako vzgojeni oleandri cveto že v istem letu.

Kdor pa nima gorke lehe, naj vtakne močne enoletne mladike v temno, z vodo napolnjeno steklenico. Steklenico postavi v gorko sobo (kuhinjo) v temen kot. Do kresa se ti že nekoliko okorenijo. Potem jih polagoma izvlečeš iz steklenic ter jih postaviš v lonce ali kar na prosto leho. Nato jih senčiš kakih 14 dni, nakar veselo uspevajo na solncu.

Oleander zahteva precej gnojno, s peskom pomešano ilovnato zemljo. Krepko raste le na solncu. Zalivati ga moraš pridno. Prav dobro mu ugaja, če ga vsaka dva tedna zaliješ z gnojnico. Prilivat je najbolje rano v jutro in pozno na večer. Če hočeš, da ti bode oleander v zgodnji spomladi cvetel, prilivaj ga z vodo gorko do 44° C. Jeseni postavi oleandre v zavetje, da jih slana ne požge.

Po zimi zahtevajo oleandri suh in zračen kraj, malo vode in prostor, kjer toplomer nikdar ne pade pod ničlo, a se tudi ne dvigne nad 10° C. V pretoplom kraju oleander prezgodaj požene, posledica pa je malo ali nič cvetja. Oleandre presadi vsaka tri leta in vselej v nekoliko večje posode. Pri tem jim poreži nekoliko korenin in dodaj nove zemlje. Presajaj jih vedno zgodaj spomladi, predno začnejo poganjati.

Najbolje posode za oleandre so petrolejevi sodi, katere razpolovimo. Iz enega soda naredimo dve posodi, ki nam precej dolgo trajajo.

Še enkrat kličem slovenskim gospodarjem: olepšajte si svoj domec, če tudi ga je le za en lonec!

Želite kaj zastoj? V prvi letošnji številki „Kmetovalca“ čitamo to-le vprašanje in odgovor:

„Vprašanje: Tukaj pri Trstu žgejo na določenih mestih mestne smeti (škovace); ta pepel je brezplačno dobiti. Ali ima pepel iz mestnih smeti kaj gnojilne vrednosti?“

Odgovor: Četudi nima pepel iz mestnih smeti v sebi toliko kalija in fosforove kisline, kakor bukov pepel, vendar ima v sebi toliko teh redilnih snovi, da je za gnoj še vedno veliko vreden. Ta pepel utegne imeti v sebi kakih 5% kalija in 2% fosforove kisline in je v tem slučaju vreden najmanj 2 K 50 h kvintal. Če vam je tak pepel zastoj na razpolago, zvozite ga na dom, kolikor utegnate, porabite ga za gnojenje travnikov, deteljišč, zelenjadnih vrtov, krompirja in vinogradov, preostanek pa hranite na suhem.

Ta migljaj je koristen tržaškimi okoličanskimi gospodarjem.

Kupujte narodni kolek!

K o l e d a r č e k .**Marc.**

26. **III. postna nedelja.** (Evangelij: Jezus izžene hudiča iz mutca.) Emanuel, muč.; Olimpija; Dizma, desni razbojnik. — 27. ponedeljek. Rupert, škof; Janez Dam. spoz. — Danes je zadnji krajec ob 10. uri 35' 12" zvečer. Upamo, da bo lepo vreme. — 28. torek. Janez Kap. spoz. — 29. sreda. Sredpost. Ciril, šk. — 30. četrtek. Angela, vdova; Kvirin, muč. — 31. petek. (Petran N. G. J. K.) Gvidon, spoz.; Modest, šk.; Balbina dev.

April

ima 30 dni; ta mesec zraste dan za 1 uro 31' 30". — 1. sobota. Hugon, šk.; Melita; Feodora, muč. — Danes vzide solnce ob 5. uri 48', ter zaide ob 6. uri 31'; dan je torej dolg 12 ur in 43'.

2. **IV. postna nedelja** (sredpostna). (Evangelij: Jezus nasiti 5000 mož.) Frančišek P. spoz.; Rozamunda. — 3. ponedeljek. Abendij, šk.; Rihard, šk. — 4. torek. Izidor, šk. — 5. sreda. Vincencij F. spoz.; Irena, dev. — Mlaj je danes ob 12. uri 23' po noči. Še smemo upati suhega vremena — 6. četrtek, Sikst, pap.; Celestin, pap. — 7. petek. (Kri N. G. J. K.) Herman spoz.; Eberhara, pušč. — 8. sobota. Albert, šk.; Dijonizij, šk. —

9. **V. postna (tiha) nedelja.** (Evangelij: Judje hočejo Jezusa kamenjati.) Marija Kleofa; Demeter. — 10. ponedeljek. Božja glava; Ecehijel, pr. — 11. torek. Leon I. Veliki, pap. Betina, dev. — 12. sreda. Zenon, šk.; Sava, muč.; Damijan, šk. — Danes je prvi krajec ob 10. uri 38'. — Prve dni bo lepo vreme, zadnje pa oblačno in deževno. — 13. četrtek. Hermenegilda, muč.: Ida, dev. — 14. petek. Marija Devica sedem žalosti; Justin, muč. — 15. sobota. Helena, kr.; Anastazija, dev.

Ozgojeslovni drobiž.

Priobčuje J. G.

I. Pravi modrijan.

V Kastiliji na Španskem je živel svoje dni mož, ki je v življenju le malo užival, a dosti pretrpel. Vkljub temu je kazal vedno vesel in zadovoljen obraz. Nekdaj ga vpraša prijatelj, ki je občudoval njegov pogum, kako mu je možno se vedno tako zatajevati? Mož mu odgovori kakor pristen modrijan: „Lej, stvar je prav lahka, da le previdno rabim svoje oči.“ — „Kaj hočeš s tem reči?“ vpraša zopet prijatelj, „pojasni mi stvar.“ — „Prav rad, odgovori mož. V vsakem položaju življenja obračam oči proti nebesom. Ta pogled me uči, da je tam moja prava domovina; prva moja naloga na zemlji je torej, da si pripravim bivališče. — Potem pa pogledam doli na zemljo, in si mislim, kako majhnega prostorčka bo enkrat treba, da bo po smrti sprejel moje telo, in je hranil do sodnega dne. — Naposled se še ogledam krog sebe in opazim mnogo ljudi, katerim je odmerjenih dosti več nadlog, bridkosti in boleznih kakor meni, pa vendar vse pretrpe in ne obupajo. — Tako nikoli ne pozabim, kje se nahaja prava tolažba in popolna sreča, kje je konec vsega trpljenja: in kako slabotno bi bilo vdati se žalovanju vpricho tisoč ljudi, ki so še bolj nesrečni.“

II. Red.

Ako pogledaš proti nebu, opaziš po dnevu veličastno solnce, po noči milo luno in svitile zvezde, ki krožijo po strogem zakonu v natančnem redu. Ako pogledaš krog sebe po zemlji, vidiš razploditev in razvitek vseh rastlin in tudi živali, po modrih postavah, v lepem redu. Tudi tok časa je vedno enak, minute se zlivajo v ure, ure v dneve, dnevi v mesece, meseci v leta in leta v stoletja. Spomladi sledi vselej poletje, poletju jesen, jeseni zima in nikdar naopak. Kako modro in namenu primerno je Bog Stvarnik vsako stvar uredil! — In ti, o človek, ki ga imenuješ svojega očeta, ljubiš red tudi ti? Gnjusi se ti, ako srečaš človeka v umazani in raztrgani obleki. Studi se ti, ako stopiš v hišo, v kateri je smrad, pohoštvo v neredu, posoda razmetana. Nevoljen si, ako obišeš vrt, ali polje, ali vinograd, kjer je vse zapuščeno in zanemarjeno. To kaže, da imaš v sebi čut in okus za red. Ali si se mu od mladih dni tudi ti privadil in se ga držiš ne le v obleki, v jedi in pijači, marveč tudi v vsem svojem vedenju, delovanju? Opravljaš v redu vse dolžnosti, katere ti nalagata stan in poklic? Druge dolžnosti ima otrok in učenec, druge hišna gospodinja, druge kmet, trgovec, služabnik, vojak, rokodelc, uradnik, učitelj, duhovnik, sodnik, itd. Ako želiš, da Bogu dopadaš, da te ljudje spoštujejo, da ima tvoje delovanje dober uspeh in tvoja vest mir, privadi se redu in drži se vedno reda. Ne odlagaj nikdar na drugo uro, kar lahko v prvi izvršiš, ne čakaj z delom, ki ti je danes mogoče, do jutrnega dne. Ne opravljaj ničesar površno in polovičarsko! Nerednež pa vse zaničuje, ali zasmehuje ali pomiluje! Nerednež je velik revež!

Kaj pravi politika?

Avstrija-Ogrsko. Državni zbor. Odstopil je minister za deželno brambo, grof Welsersheimb, ki je bil 25 let minister. Welsersheimb menda ni bil zadovoljen, ker se preveč popušča Ogrom in je zato odstopil. Njegov naslednik je fcm. Schönaich, ki je tudi proti temu, da bi se ločili Avstrija in Ogrsko in je za skupno armado. — Mnogo se je pisalo pretečene dni o tem, da misli baron Gautsch preosnovati svoje uradniško ministrstvo. Izstopili bi namreč oni ministri, ki so uradniki in na njih mesta bi stopili poslanci. Ali najbrže ne bo nič s to preosnovo. Ker bi v parlamentarnem ministrstvu morali biti zastopani tudi Slovani, zato pa pravijo Nemci, da je bolje, da ostane vlada taka kakršna je. Iz tega se tudi uvidi, koliko je Nemcem za mir v Avstriji. — Poslanci delajo pridno v raznih odsekih, posebno pa v

proračunskem. — Važne so bile razprave, ki so se razprele o predlogu nemškega poslanca Der-schatte, da naj se namreč izvoli z ozirom na novi položaj na Ogrskem odsek, ki naj proučuje naše dosedanje razmere do Ogrske in kaj naj bi se ukrenilo, da bi naša državna polovica v slučaju ločitve od Ogrske nič ne trpela. Vsi poslanci so jedini v tem, ali naj imata obe državni polovici jednake pravice in jednake dolžnosti, ali pa naj se ločiti. Ministrski predsednik Gautsch je posegel v razpravo in je zagotovil, da bo vlada v vseh slučajih vestno čuvala koristi naše polovice proti Ogrski in je izrazil svoje zadoščenje, da so v tem oziru vsi poslanci enega duha. — Češki poslanci zahtevajo od vlade, da skliče češki deželni zbor. Ker so Čehi prenehali z obstrukcijo v državnem zboru, zato zahtevajo od Nemcev, da neha njih obstrukcija v dež. zboru. Toda Nemci menda ne čujejo tega. — Na cesarjevo povelje so odstopili od nadaljnega potovanja proti onim italijanskim in nemškim dijakom, ki so uprizorili v novembru v Inomostu znane izgrede. — Poslanec Basevi, zastopnik tržaške trgovinske zbornice je odstopil. — Da bi se pospešila rešitev ogrske krize, je šel cesar pretečeno nedeljo v Budimpešto, kjer ta teden zaslišava politične može. Izhoda iz krize ni še videti; ampak se ista le še bolj poojstruje, ker cesar ne popusti nič v zadevi vojske.

Balkan. Skoro vsak dan prihajajo iz Makedonije poročila o krvavih spopadih med vstaši in in turškimi vojaki. V Makedoniji deluje več vstaških vodij neutrudno, da pripravijo vse potrebno za v taško gibanje, ki bo postalo na spomlad jako živahno. A tudi Turčija se vztrajno pripravlja na bodoče boje.

Italija. Kralj je bil dal polancu Fortisu nalogo, naj sestavi novo ministrstvo, ker je bil odstopil Giolitti. Zdelo se je, da se je Fortisu posrečilo rešiti dano nalogo, kar so se pokazale nove težave, ki so mu jih provzročili bivši ministri. Zato je odstopil Fortis in ostali so prejšnji ministri z začasnim predsednikom Tiltonijem na čelu, dokler se zbornica ne izreče ta o ali tako, kar se bo zgodilo najbrže kmalu.

Francoska. Francoska zbornica je odobrila zakonski načrt, s katerim se uvede dveletna vojaška služba na francoskem. — Takoj na to bo zbornica razpravljala o ločitvi cerkve od države. — Na francoskih srednjih šolah se bodo učili vsled ministrskega vkažu po srednjih šolah ruskega jezika.

Vojska. Tudi zadnja vojska, divjajoča okrog Mukdena, je izpala ne srečno za Ruse. Premoč japonska na zapadu Mukdena je prisilila Ruse, da so se umaknili. Zgube na obeh straneh so bile strašne. Tako strašnih in krvavih bojev, kakor so

se bili okoli Mukdena ne pozna človeška zgodovina. Japonci so preganjali Ruse še preko Tienlina, ki so ga zasedli Japonci. Kje se bodo Rusi ustavili in utaborili, se še ne ve. Kuropatkin je odstavljen od vrhovnega poveljništva in njegov začasni naslednik je Linevič. Rusija pošlje v Mančurijo novo vojsko 400 000 mož.

NOVICE.

(**Mcška Marijina družba**) v Trstu je imela svoj redni shod na praznik svetega Jožefa. Znamenit je ta shod, ker je bil naznanjen ne samo ustmeno, ampak tudi s slovenskimi tiskanimi vabilami, ki so se nabile na vrata onih tržaških cerkva, kjer se vrši slovenska služba božja. To je za nas Slovence brezdvomno velika pridobitev tudi v narodnem oziru. Ob enem so ta vabila jasen dokaz da naši cerkveni predstojniki imajo resnično dobrovoljo pomagati tržaškim Slovincem do enakopravnosti z drugimi narodi. Odslej bodo shodi Marijine družbe zmiraj naznanjeni s takimi tiskovinami.

Prihodnji shod bode velikonočni pondeljek.

(**O priliki 40 urne pobožnosti**) pri novem sv. Antonu bodeta glasuo molili pred Najsvetejšim možka in ženska slovenska Marijina družba in sicer na praznik Oznanenja (25. t. m.) ter naslednjo nedeljo (26. t. m.) od 2 in pol do 3 in pol pop. Pri uri češčenja je slovenska pridiga in slovesni blagoslov.

(**Koralno sv. mašo**) morejo slišati vsi tisti, ki pridejo ob nedeljah, v postu k sv. Antonu novemu k peti sv. maši ob 10 uri. Koralno gregorijansko petje vodi izvrstni pevovodja g. Painich, ki je na glasu kot najboljši učitelj cerkvenega petja v Trstu.

(**Novo zastavo**) sv. Jožefa so blagoslovili minolo nedeljo v Rojanu. Ob 11. uri je bil primeren italijanski, popoldne pa slovenski govor. Po slovenskem govoru je mnogoč. g. župnik blagoslovil zastavo, nakar se je ista ponesla v sprevedu krog cerkve. Zastava bo namenjena prihodnji bratovščini sv. Jožefa.

(**Ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metodija v Rojanu**) nam javlja, da bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo dne 26. t. m. ob 5. uri popoldne v šolski sobi otroškega vrtca v Rojanu. Dnevni red: nagovor predsednice, poročilo tajnice, volitev novega odbora, slučajni nasveti.

(**Mornarski dcm**) zgrade v Trstu po prizadevanju tržaškega škofa. Tolikanj zaželjeno zavetišče bo odprto v prvi vrsti avstrijsko-ogrskim mornarjem, oziralo se pa bode po možnosti tudi na tuje. Spoštoval se bode jezik vseh narodnostij. Dal Bog, da se kmalu vresniči vroča želja!

(V Kamnjah na Vipavskem) so ustanovili letos „Slovenko katoliško izobraževalno društvo“. Dne 2. februarja je bil ustanovni shod in od takrat društvo redno deluje. — Članov se je dosedaj vpisalo 67, kateri imajo v društveni sobi na razpolago 12 različnih časopisov. — Dne 26. februarja je društvo priredilo prav lepo veselico, katero je dne 5. marca ponovilo z istotako lepim uspehom. Vspored je obsegal petje, tamburanje, samospeve, deklamacije in Kržičevo šaloigro „Zamujeni vlak.“ — Društvo ima tudi svojo knjižnico ter dobro izvežban tamburaški in pevski zbor.

(V Dolini) so imeli v praznik sv. Jožefa slovesen shod tamošnje Marijine družbe. Sprejetih je bilo 15 novih družabnic, ki bodo družbi gotovo v čast, saj so bile pol leta na poskušnji. Ob sklepu slavnosti se je pod vodstvom č. g. kaplana radostno zapelo „Moja duša poveljuje...“ Dal Bog vsem udinjam pravo vstrajnost.

(Kat. slov. izobraževalno društvo v Dekanih) je priredilo naši požrtvovalni Marijini družbi 5. in 7. t. m. Pustne zabave; katere so se prav dobro obnesle. Imeli smo petje, tamburanje, deklamacije in šaljive igre.

Vspreh bil je gotov: posebno tamburaši so vdarjali prav čvrsto, — kar je zastuga vodje g. g. nadučitelja Iv. Kuret, Pevski mešan zbor Marijine družbe se je tudi odlikoval. Prav tako so izvršila dekleta svoje vloge v igri „Petelin in kos.“ V fantovski šaloigri „Kmet in Herod“ nam je posebno ugajal Herod, ki se je znal obnašati prav kraljevsko.

Tudi ne smemo pozabiti naklonjenih dobrotnikov, ki so nam pomagali z darovi oziroma s preplačili pri veselici: čč. gg. Šime Matej Defar, župnik v Dekanih 8 K, Ivan Pipan, župnik iz sv. Antona 3 K, Francišek Kramberger, duhovnik kaznilnice v Kopru 1 K, Francišek Klemenčič, obč. tajnik v Dekanih 1 K, Ivan Kuret, nadučitelj v Dekanih 1 K, Josip Valentič, nadučitelj pri sv. sv. Antonu 1 K

Dobri Bog jim obilno poplačaj!

Odbor.

(Otoče, buđi volja tvoja!) Hrvatski molitvenik, katerega je napisal nepozabni in rodoljubni blagopok. škof tržaško-koprski Jurij Dobrila, je izdala bratovščina hrv. ljudi v Kastvu v osmi izdaji. Lepo vezan molitvenik, kojega priporočamo vsem Hrvatom in hrvaščine večim čitateljem; stane le 80 vinarjev.

V Trstu se ga dobi na škofiji.

(Jadranska banka v Trstu). V Trstu se v kratkem ustanovi denarni zavod z imenom „Jadranska banka v Trstu.“ Po pravilih je potrebna osnovna glavica 2,000.000 K. Prva emisija bo

znašala 500.000 K. Poslovalo se bo v slovenskem, hrvatsko-srbskem jeziku. Banka bo opravljala popolnoma vse moderne bančne posle. Pravila je sestavil dr. G. Gregorin. Če bo v dobrih rokah, bo sreča za Slovane. Židje pa bodo gledali pisano.

(Zavodu sv. Nikolaja) so darovali sledeči gg. duhovniki: Košir Ivan, vikar Obloke 2 K, Knol Adolf, župnik Babino polje 3 K, Kokolj Alojzij, župnik Ptuj 2 K, Kržič I., kanonik Ljubljana 10.40 K, Kurinčič Ivan, kurat Medana 3 K, Karlin Dr. Andrej, Ljubljana 5 K, Kumar Ljudevit, župnik Biljana 3 K, Lavrič Jožef, župnik Logatec 2 K, Koprivec Peter, župnik 2 K, Leban Jožef, župnik Batuje selo 2 K, Ljubša Matija 2 K, kaznilnični kaplan Gradec 2 K, Lovšič Anton, župnik Dobrova 2 K, Mikuž Valentin, župnik Št. Jurij ob južni železnici 2 K, Marinič Ivan, župnik Kojško 2 K, Dr. Marinko, Novomesto 10 K, Narobe J., župnik Ljubljana 4 K, Novak Jožef, župnik Povir 4 K, Notar A., ekspozit Štorje 4 K, Novak J., župnik Radovica 5 K, Peregrin Nikolajevič 5 K, — Bog plati!

(Za glasbenike.) Naznanjata se nam za bližnje dni dva izvanredna glasbena užitka. Dne 25. in 26. marca priredi „Glasbena Matica“ dva koncerta, dne 1. aprila pa slavni češki virtuoz Fr. Ondriček.

(Nova vojna ladija). Dne 21. maja t. l. spustili bodo v ladjedelnici pri sv. Marku v Trstu v morje novo vojno ladijo, ki se bo imenovala „Nadvojvoda Ferdinand Maksimiljan“. Kumovala bode nadvojvodinja Marija Josipina, soproga nadvojvode Otona.

(Peti avstrijski katoliški shod). Spored za peti avstrijski katol. shod je sedaj določen. V soboto, dne 11. novembra bo otvoritveno zborovanje kateremu bo sledil slavnostni pozdravni večer V nedeljo, 12. novembra, bo pri sv. Štefanu slovesno cerkveno opravilo. Dopoldne in popoldne bodo shodi, na katerih b do obravnavali zlasti šolske in delavske zadeve. V ponedeljek in torek (13. in 14. novembra) so sklepajoči shodi, zvečer pa slavnostna zborovanja V sredo, dne 15. novembra bodo zborovanja raznih katoliških zvez in zvečer dvoje slavnostnih zborovanj „Katol. šolskega društva“. Slavnostni večer bo zaključil zborovanje avstrijskih katoličanov.

(Pomenljiv akrostiv) (umetno sestavljene besede). Na ruskem kroži pomenljiv akrostih, kateri se izvaja iz imen sinov carja Aleksandra drugega in sicer tako:

Nikolaj
Aleksander
Vladimir
Aleksij
Sergij.

Ako bereš začetne črke teh imen od zgoraj navzdol in potem od sploj navzgor, dobiš sledeče tri rnske besede: „Na vas savan!“ V slovenščino prestavljene pomenijo te besede: „N a v a s m r v a š k i p r t!“

Naša slika.

Prijazna župnija Bohinjska Bela je prva postaja od Bleda proti Bohinju ob bistri bohinjski Savi. Tja zahaja vsako leto mnogo tujcev, ki občudujejo krasoto slovenskega sveta. Nemci so jo prekrstili v „Wocheiner-Vellach,“ kakor še premnogo pristno slovenskih krajev, kakor: Bled (Veldes), Zagorice (Auritz), Koritno (Koreiten), Ribro (Reifen), Rečica (Reschitz), Želečna (Schalkendorf), Bodešče (Wodeschitz), Selo (Zellach) itd. Na Slovenskem imamo več bel in tudi beneški Slovenci niso brez nje.

Za kratek čas.

(Priobčil H. M.)

Dokaz. „Je li prišel Milan že iz šole?“ je vprašala gospodinja služkinjo. — „Da, milostna“, odgovori le-ta. — „Kje pa je zopet?“ — „Jaz ga nisem še videla.“ — „Odkod pa veš, da je že prišel, ako ga niši še niti videla?“ — „Ker se je mačka že skrila pod omaro.“

Uganke.

Rešitev uganek priobčenih v zadnji številki: 1) cvet + lica = cvetlica, 2) šest otrok, 3) oni, ki gleda v zrcalo.

Rešili so pravilno vse tri uganke: Ant. A. Vodopivec v G.; Brgant Ljudevit v sv. Lenartu; Vodopivec Vinko v Kamnjah; Nabergoj Frančišek v Rojanu; Zadnik Karolina v Trstu; Debevc Frančišek na Kožljeku; Česnik Frančiška v Rojanu; Krmac Alberta v Vipolžah; Erman Štefan v Ljubljani; Vršič Mica v sv. Juriju ob Ščavnici in Benedik Janez v Rovtah.

V dar je prejel takrat č. g. Vinko Vodopivec v Kamnjah lep namizno vazo in nekaj potreščin za muzikalije.

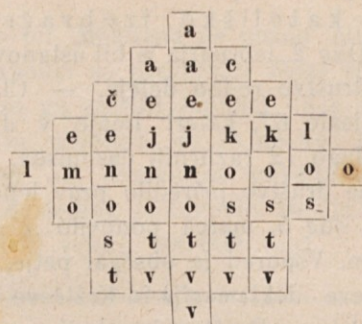
Nove uganke.

- 1) Prvi zlog je iz mesa,
drugi iz lesa;
oba skupaj narežita
lepega moža.
- 2) Samo če premiče se,
na ples kolesa kliče le;
če s „k“ začneš besedo to,
zapoje ptica ti sladko;
in „a“ na rep obesi ptici,
joj! to pa nosi smrt cvetici.

(Kjuder Albin).

(Števo).

3)

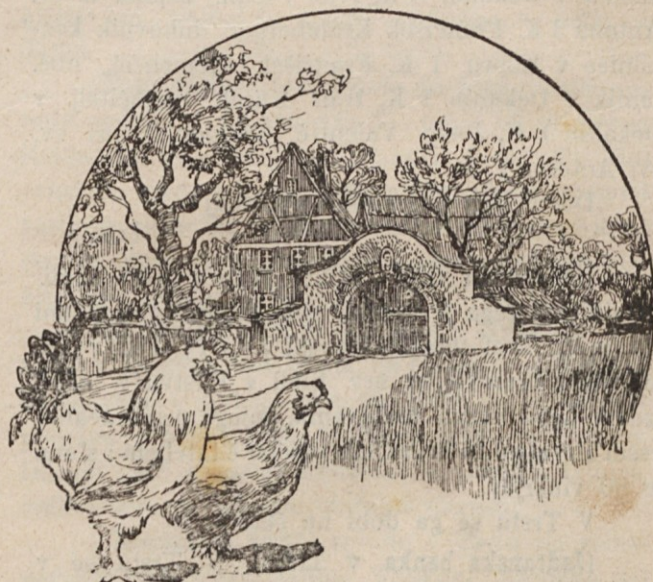
V tej zvezdi razvrsti črke po predalčkih tako, da dobiš v prvem predalčku zgoraj soglasnik, v drugi vrsti domačo žival, v tretji rokodelca, v četrti nevarnega človeka, v šesti poljski pridelek, v sedmi to, kar te vodi iz kraja v kraj, v osmi spomladno kmetsko opravilo, v zadnjem predalčku spodaj pa samoglasnik. V peti vrsti bereš potem od leve na desno, kakor tudi po sredi zvezde od zgoraj dol znano mesto na Kranjskem.

(Benedik Janez).

Opomba. Samo za naročnike lista, ki so že plačali naročnino, je razpisano darilo v slučaju pravilne rešitve vseh treh uganek. Ostali pravilni rešilci se bodo sicer objavljali, pri izžrebanju pa ne pridejo v poštev. Takrat obljubimo v dar rešilčevemu stanu primerno, koristno knjigo. Čas zglasitve do 12. aprila.

Listnica uredništva.

Tihomir. Če naberete kaj narodnih popevk, posebno takih, ki še niso obelodanjene, nam bo prav vstreženo. Poslane pesmi bodo morda porabne.

Kje je gospodinja?